

*individuality, creativity, intelligence, psyche and its other features have arisen. Thus, the need arose to resume discussions on the establishment of a universal moral and ethical code, which generates such social relationships and contributes to the development of such norms and laws that will enable the world community to live in harmony and concord.*

*The purpose of the article is conceptualizations based on socio-philosophical approach of the phenomenon of law and identify its role within human relationships and morality.*

*Thus, morality is explained as a «thing in itself», which objectified in legal codes and statutes. Morality is more perfect tool because it is universal and transcendental. Morality promotes the most effective education, formation and improves man as a citizen. It has a constructive effect on his personality. We confidently talk about the rule of morality over the right. It penetrated in such fields of social relations, where the right is not competent. Morals and morality as necessary and absolute imperatives rather than the right, or the laws or regulations or other regulations govern society and the overwhelming majority of citizens.*

*Consequently, law and morals are characterized by diversity of processes manifestations. Morality and the right develop a common set of universal values. In most cases, the rules of law are formed in the State, and morality is a major component of public consciousness. Morals and law are presented as a detailed system of rules of conduct, covering almost the entire system of social relations. They reflect the will of certain social groups, sectors and society as a whole, as well as, a certain extent, some universal ideas about fair and necessary. And the law and morality are a set of clearly defined; relatively stable, enshrined in the relevant normative and legal acts, rules of conduct reflect the socio-historical needs of society.*

**Key words:** law, moral, controversy «human-morality».

УДК 314.156.(477)

**Чуйкова О. В.**

кандидат філософських наук,  
доцент кафедри філософії та біоетики  
Одеського національного медичного університету  
(Одеса, Україна), E-mail: mallena07@inbox.ru

## **ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ І НЕЙРОПЛАСТИЧНІСТЬ. (УЧАСТЬ МЕДИКІВ У ГЕНДЕРНІЙ ДИСКУСІЇ ЧЕРЕЗ БІОНЕБЕЗПЕКУ «THEORIE DU GENRE» НА ПРИКЛАДІ БЕРНАРА ДЕБРЕ)**

***Анотація.** Традиційні бінарні опозиції: емоція або розум, чоловік або жінка проходять деконструкцію у сучасному світі через гендерну теорію. Соціальну статтю слід розглядати не як даність, а як процес соціокультурного виховання, що відповідає ідеї процесу розвитку нейронів через навчання і поведінку. Ідея нейропластичності виникає з медичного досвіду когнітивного лікування. Процес навчання і поведінкового закріплення ґрунтований на нейропластичності як технології розвитку нових паттернів, нейронних зв'язків будь-якого змісту - традиції або гендера. Трансдисциплінарна методика дозволяє встановлювати понятійні зв'язки між медициною та соціальною філософією, гендерною теорією.*

***Ключові слова:** трансдисциплінарний метод, нейропластичність, гендер, біонебезпека, філософія, медицина.*

**Постановка проблеми.** Дискусії про детермінацію статевих відмінностей завжди здійснювалися у рамках двох альтернативних парадигм: соціокультурної і соціобіологічної. Згідно соціокультурної моделі статева диференціація є результатом соціалізації і впливів культури у напрямі освоєння конкретних соціальних ролей. Соціокультурні чинники створюють необхідні умови для навчання традиційним жіночим і чоловічим ролям. У рамках соціобіологічної моделі статева диференціація - універсальний біологічний процес, який культура тільки оформляє і осмислює з тими або іншими варіаціями. Анатомо-фізіологічні відмінності між статями настільки очевидні, що обумовленість психологічних відмінностей, головним чином, біологічними чинниками представляється дуже можливою. Феміністські орієнтовані вчені прагнули довести, що основними детермінантами науково об-

грунтованих статевих відмінностей і статевої диференціації є соціокультурні чинники. Таким чином, гендерні і жіночі дослідження в психології показали провідну роль процесу соціалізації у формуванні статевих відмінностей [2].

**Ступень розробленості проблеми.** Ідея пластичності мозку та впливу гендерної освіти на формування людини визнана вже достатньою кількістю вчених всього світу та все одно залишається революційною, новаторською. Обидві ідеї вийшли з практичного досвіду вирішення проблем (лікувальних у випадку нейропластичності та соціальних у випадку з гендерною теорією) та розраховані на розповсюдження у повсякденній практичній діяльності. Серед всесвітньо відомих вчених, що є авторами ідеї нейропластичності – такі, як О. Сакс, Е. Голдберг, Н. Дойдж, А. Дамасіо (з концепцією «мозку, що відчуває»). Вчені, які досліджують гендерні відмінності у нейробіологічному, соціальному контекстах, – це І. С. Клещина, Дж. Мадина, Дебора Таннен, Е. Кехілл і багато інших. Серед опонентів проти втілення гендерного виховання у молодшу школу активно виступає лікар-уролог та політик з національної французької партії Бернар Дебре.

**Актуальність теми.** Багато що з існуючих відмінностей в рисах особи людей різної статі піддається зміні в ході навчання, при зміні життєвого устрою і соціальних очікувань. Феміністська критика довела, що відмінності в характеристиках поведінки чоловіків і жінок можуть отримати адекватне пояснення лише у тому випадку, якщо будуть прийняті соціальні обставини, що сприяють їх виникненню і прояву. Самі останні тенденції вивчення проблем статевої диференціації пов'язані з розвитком соціально-конструктивістського підходу, у рамках якого акцент зроблений не на вимірі і описі гендерних відмінностей, а на аналізі процесу їх конструювання. Іншими словами, гендерні відмінності вивчаються не як продукт і результат, а як процес [2]. Акцент на вивченні таких процесів зумовив і методи їх дослідження, це переважно якісні, а не кількісні методи, серед яких основним є аналіз дискурсивних практик, як засоби конструювання реальності взагалі і гендера зокрема [2]. В статті використано новий актуальний трансдисциплінарний дослідження можливостей поєднання філософського знання, гендерної теорії з нейробіологією.

Враховуючи вплив культури на поведінку, надмірно просто було б удатися до чисто біологічного пояснення спостережень Таннен. А оскільки біологічний чинник дуже впливає на поведінку людини, надмірно просто було б вдатися і до пояснення з точки зору соціального. Ми не знаємо, що в нас сильніше – біологічне або соціальне. Кехілл, Таннен і багато інших дослідників доклали багато зусиль, щоб з'ясувати це. Проте вважати, що існує залежність між генами, клітинами і поведінкою, якщо її немає, не лише неправильно, але і небезпечно. Найяскравіше виражені відмінності в соціальній поведінці чоловіків і жінок торкаються агресивних реакцій і дій. Існує немало переконливих доказів того, що чоловіки агресивніші, ніж жінки [2]. Чоловіки більше схильні прибігати до відкритої фізичної агресії. Для жінок характерні різні прояви непрямой агресії. Жінки розглядають агресію як засіб вираження гніву і зняття стресу, чоловіка – як інструмент, модель поведінки, до якої прибігають для отримання соціальної і матеріальної винагороди. Що стосується соціальних ролей чоловіків і жінок, то жіноча роль в сім'ї більше пов'язана з турботою і відходом за членами сім'ї; у чоловічій самоідентифікації професійний статус грає центральну роль [2].

На яких координатах ґрунтована необхідність проведення пілотного запуску виховання «homo» – середньої статі у Швейцарії та Франції? Наприклад, це результати, отримані Таннен, – це статистичні викладення. Вона з'ясувала, що на мовні моделі впливає безліч чинників: регіон проживання, індивідуальність, професія, соціальний клас, вік, етнічна приналежність і походження – усе це впливає на те, як ми використовуємо мову для обговорення своєї особистої безпеки. Соціальний підхід до дітей різної статі застосовується з моменту їх народження, вони часто виховуються в суспільстві, яке ґрунтується на упередженні, на стереотипах.

Дивно, якщо коли-небудь вдасться вийти за межі цього досвіду і покладатися на принципи рівності. Від усіх перерахованих чинників залежить і нейрогенезис, нейропластичність, які реагують на нове, стимулююче середовище.

Дорослі паттерни поведінки формуються з дитинства під впливом гормонів. Хлопчики постійно змагаються, розвиваючи свою улюблену стратегію фізичної активності, а дівчатка завжди діють спільно. Особи чоловічої статі з високим соціальним статусом роздають вказівки іншим членам групи, вербально або навіть фізично підштовхуючи хлопчиків з низьким статусом. Дівчатка проводять багато часу за розмовами – комунікація дуже важлива для них. За допомогою розвинених вербальних навичок вони уникають роздачі вказівок. Таннен встановила, що з часом такі способи вербальної комунікації закріплюються, що призводить до відмінностей в соціальній чутливості двох груп. Кожен хлопчик, що віддає накази, ставав лідером. Кожна дівчинка, що віддає накази, ставала «командиром» в негативному сенсі. До закінчення школи їх манера поведінки остаточно сформувалася. І особливо яскраво вона проявляється на роботі і в подружньому житті. Що стосується відмінностей в математичних здібностях, то результати не однозначні. Якщо йдеться про шкільний вік, наявність статевих відмінностей в математичних здібностях не доведені, в той же час результати, отримані на студентській вибірці, показують, що молоді люди виконують завдання в цілому успішніше, ніж дівчата [2].

Стать і особливості функціонування мозку як закріплені величини досліджувалися тривалий час, поки не виникло відкриття нейропластичності, яка залежить від лікування, від оточення, від поведінки, від виховання - тобто від соціального чинника. На цьому засновані експериментальні пілотні освітні проекти на рівні молодшої школи в Швейцарії і Франції («*theorie du genre*»). У зв'язку з вищесказаним, а також авторитетною медичною думкою Бернара Дебре, ми досліджуємо взаємозв'язок нейропластичності і формування гендера в процесуальності, а не статичності.

Ідея нейропластичності в гендерному контексті є актуальною, оскільки підкреслює провідну роль освіти і виховання з раннього віку як визначальний чинник конструювання своєї гендерної ідентичності, створення своєї статі, а також способів мислення, коли жінка може розвиватися і думати як чоловік а чоловік має когнітивність жінки - так званий «мозок, що відчуває». Виступи у 2013 році французів проти гендерної дисципліни, покликаної долати стереотипи статі («*visant a lutter contre les stereotypes de genre a l'ecole primaire*» [4]), в дитсадах і школах підтверджують, що маси людей усвідомлюють нейропластичність і визнають її ефективність. Як, втім, і самі медики - наприклад, лікар-уролог Бернар Дебре. Усвідомлення наслідків ефективності техніки виховання, тобто побічно підтверджуючи тезу про нейропластичність мозку через когнітивні практики (оволодіння новою теорією – це когнітивна вправа), лікар і батьки бачили наслідки цієї технології і намагалися контролювати зміст цієї теорії усвідомивши її як загрозу біобезпеці: «Французькі діти перетворюються на психологічно забитих істот» - говорив в інтерв'ю журналу «Фігаро» Бернар Дебре [4].

«З самого раннього дитинства дітей тепер вводиться в оману, що вони тепер ніякі не «хлопчики» і не «дівчатка», адже тепер займенники «він» та «вона» теж будуть скасовані тепер через вказівку на статеві відмінності. Замість них нова Франція пропонує вживати тепер безстатеве «воно». Наслідки цього зламу можуть бути дуже поганими, а то, що пропонується – дуже «сумнівно» з медичної точки зору. Ця теорія абсурдна і смертельно небезпечна, бо вона породить гібридів» [4]. («*Cette theorie est absurde, mortifere et dangereuse*») [5]. Також французький національний політик і лікар-уролог Бернар Дебре вважає як доктор, що «*theorie du genre*», яку вводять в молодшу школу Франції, знеособлює французьких хлопчентя і дівчаток і перетворює їх на «психологічно забитих істот», використала б антигормони (злий антигормон, жіночий антигормон): «*Cette deconstruction psychologique pourrait aller, pourquoi pas, jusqu'a demander a la medicine d'intervenir pour s'assurer de la neutralite*

du genre. Elle utiliserait des antihormones (antihormone male, antihormone femelle). C'est le terme medical approprié, pour véritablement deconstruire la société» [5].

Отже, нейропластичність ефективна відносно будь-якого змісту – і формування традиційних ролей, у тому числі обмеження жіночої когнітивності через цільове виховання і освіти, і конструювання «середньої статі», яке невідоме чи дасть взагалі що-небудь корисне для когнітивності. Але з медичної точки зору, статевая дезорієнтація з дитсадівського віку усвідомлюється медиками як загроза біобезпеці. Нейропластичність відома в медицині не лише нейрофахівцям, що підтверджує виступ Бернара Дебре проти експерименту над дітьми молодшої школи, - конструювання статевої ідентичності здійснюється через формування психічних паттернів і відповідно відбувається вироблення гормонів.

Дійсно, давно відома різниця між чоловічими і жіночими гормонами, які активуються відповідним вихованням, життєвими ситуаціями. У чому різниця, можна побачити на прикладах. Наприклад, коли м'яч лежить на землі, хлопчики б'ють по ньому ногою, а дівчатка беруть в руки і притискають до грудей. Це відбувається мимоволі і має безпосереднє відношення до гормонів. Тестостерон - це гормон бажання, сексуальності і агресії. Його можна було б назвати гормоном завоювання (військового або сексуального). У оптимальній концентрації тестостерон: - розвиває силу м'язів (40%% м'язів у чоловіка; 23%% – у жінки); обумовлює швидкість реакцій і нестриманість (92%) водіїв сигналять в транспортних заторах, і це, головним чином, чоловіки); сприяє формуванню агресії, конкуренції, домінування (домінуючий самець підтримує якість виду); також витривалість, наполегливість; сприяє загоєнню ран, збільшенню лисини, зірності, розвитку правого боку тіла, точності рухів і орієнтації, залученню молодої самки, здатної до дітородіння. Естроген, у свою чергу, сприяє розвитку спритності, роздільному руху пальців лівого боку тіла, а також освіти, близько 15%% жиру в організмі чоловіків і 25%% - у жінок, необхідного для захисту і вигодовування немовляти. Естроген також впливає на слух жінки, вона розрізняє більший діапазон звуків, краще, ніж чоловік, дізнається звуки і музику, і краще співає. Жінка добре запам'ятовує назви кольорів, у неї також добре розвинена слухова і зорова пам'ять. Жінку притягає домінуючий самець, сильний, здатний захистити, досвідчений і соціально визнаний, який, як правило, старше за віком. Дослідження в нейрології значною мірою підтверджують традиційні знання [3].

Роль, яку грають емоції в ухваленні рішень і в конструкції «я», – визначальна, без якої не відбудеться рішення. Концепція мозку, що відчуває, або емоційного інтелекту – це приклад так званої жіночої логіки, тоді виявляється, що Спіноза представник жіночого типу логіки, цілісного, емоційно-розумного; рівноцінності тіла, емоцій розуму, розуму. Сучасний суто маскуліний підхід полягає в тому, щоб проаналізувати, розкласти на частини клітини головного мозку, щоб переконатися в рівноцінності тіла, емоцій, розуму.

Нейронаука дуже швидко розвивається. Існує досить обґрунтована гіпотеза відносно тих основ мозку, які лежать в основі емоцій, - звідки вони виходять, що відбувається, з чого вони полягають біологічно. «Мозок, що відчуває», визначив як ділянки мозку, так і шляхи, необхідні для того, щоб відчувати емоції. Ми не можемо знати те, ким є, якщо не розуміємо механізми мозку, що лежать в основі почуттів і емоцій, – що викликає емоції, що веде до почуттів, які вони впливають на наші рішення, соціальну поведінку і творчість, яким чином вони відповідають еволюції.

Біологічно нейроанатомія і нейрофізіологія у дітей однакова. Різниця виникає починаючи з підліткового віку – що це гормональні зміни або позначається різниця у вихованні хлопчиків і дівчаток? Виховання формує гендер? Думки міняють мозок? (Згідно концепції Дойджа Норманна). Нейробіологічна обумовленість когнітивної, статевої, гендерної відмінності в процесах формування чоловіків і жінок має трендовое звучання у зв'язку з гендерною тематикою сучасного світу. Гендерний аспект

виникає тоді, коли ми говоримо про різницю між облаштуванням мозку і процесами мислення (тобто нервових процесів, що відбуваються в нейронах і ділянках мозку). Цей процес психічної спрямованості організації руху нейронів можна порівняти з «подоланням біології, анатомії». У зв'язку з цим актуальною є концепція «мозку і мислення» Дойджа Норманна, який теж говорить про різницю мозку і мислення. Думки організовують гендер, тобто соціальну стать.

Виховання гендера може бути інваріантом нейропластичності, але не відносно подолання хвороби своїми думками і когнітивністю, а в організації власної соціальної статі, тобто гендерної статі. Так що біологія, анатомія – це не вирок і не доля. Однакова освіта, формування навичок формує нейробіологію. Дослідження показують однакову нейробіологію у дітей і різну у чоловіків і жінок – це гормони або різниця у вихованні? Таким чином, гендер - це не нейробіологія і не медицина, це соціальна, філософська, педагогічна проблема, це може бути медична проблема, якщо йдеться про патологічні стани мозку, ендокринної системи. Дойдж описує здатність мозку, що дозволяє йому реорганізувати самого себе за рахунок формування нових нейронних зв'язків упродовж усього життя людини. Він наводить безліч прикладів з практики, розповідаючи нам про пацієнтів, які після перенесеного інсульту знову навчилися рухатися і говорити [1].

Він припускає, що відкриття, зроблені в області нейропластичності, можуть виявитися корисними для професіоналів в самих різних сферах діяльності, але, передусім, для викладачів усіх типів. Нова середа - наприклад, гендерного виховання, може приводити в дію нейрогенезис. Це узгоджується з відомою думкою про те, що для підтримки мозку в хорошій формі, або іншій формі, ми повинні вивчати щось нове, а не просто повторно використати навички, які вже опанували досконало.

Раніше ми бачили, що пластичність – це здатність мозку змінити свої біологічні, хімічні і фізичні властивості. Тоді як відбуваються зміни в головному мозку, паралельно цьому процесу функціонування і поведінка також зазнають зміни. Зміни в головному мозку на генетичному або синаптичному рівнях викликані як досвідом, так і великою різноманітністю чинників зовнішнього середовища. Нові отримані знання лежать в самому серці пластичності, можливо, що зміни в головному мозку є найзнаменнішим проявом процесу навчання, який, у свою чергу, був наданий мозку довіллям. Навчання новому впродовж нашого життя відбувається в різних формах, з багатьох причин і у будь-який момент. Наприклад, діти отримують нові знання у величезних кількостях, при цьому інтенсивному процесі навчання, відбуваються значні зміни в головному мозку.

Чи буде мозок змінюватися кожного разу, як придбаває нові знання? Дослідження показують, що це не так. Мозок, коли отримує нові знання, оновлює свій потенціал пластичності, тільки у тому випадку, якщо новопридбані знання привносять з собою поліпшення до поведінки. Для того, щоб фізіологічно відмітити мозок, навчання повинне нести з собою зміни в поведінці. Іншими словами, навчання новому повинно мати характер відповідної і необхідної поведінки для засвоєння нової інформації. Наприклад, нові знання, придатні для виживання, будуть інтегровані в організм і адаптовані як відповідна поведінка. В результаті цього, мозок повинен модифікуватися. Можливо, найважливіше – це міра, в якій досвід навчання новому приносить користь. Наприклад, вчитися новому, використовуючи інтерактивні ігри, є особливо корисним для поліпшення пластичності мозку, також використання стимуляцій, є позитивним чинником спроба задіявання аспектів зі зміцненням дії і винагородою, як це робилося з дітьми, щоб зацікавити їх в навчанні. Найважливішим є той факт, що мозок чутливий до змін, як позитивних, так і негативних, навіть до появи джерела цієї зміни, тобто чинник довілля діє автоматично. Префронтальна кора головного мозку є чутливішою зоною до дії довілля, чим інші частини мозку. Ці відкриття дуже важливі для розвитку дискусій про «природа» або «ото-

чення», оскільки схоже, що «оточення» може провокувати зміни на генно-нейрональному рівні. Як еволюціонує пластичність мозку і який відбувається ефект від стимулів довкілля, що діють тривалий час? Це питання має особу важливість для вирішення терапевтичних проблем. Деякі гени зачіпаються змінами навіть за невеликий проміжок часу дії стимулу, інші гени торкнулися за триваліший проміжок часу дії стимулу, а інші не змінюються зовсім, або, якщо навіть зачіпаються змінами, повертаються у свій початковий стан [1].

Поняття «нейропластичність» несе за собою позитивний сенс, а насправді, пластичність має на увазі під собою усі види змін, що відбуваються в мозку, деякі з яких можуть мати місце разом з розладом у функціонуванні і поведінці. Таким чином, когнітивне тренування може і спеціальне розстроювати функціонування мозку і поведінки! Отже, створення третьої безособової статі «homo» є реальністю, чим занепокоєний Бернар Дебре як політик та медик. Але за відсутності відчутної користі в поведінці, мозок не придбаватиме нові знання в ефективній формі. Звідси йде важливість персоналізації релевантних цілей для отримання навчання. Таким чином, по-перше, треба навчання теоретичне як когнітивне тренування, тому гендерній теорії учать, причому з малоліття; по-друге, прибічникам гендерної теорії потрібний експеримент, який теорії негайно переводитиме в поведінкові форми і відповідно формувати нові паттерни мозку, що відрізняються від традиційних. Знову, повертаючись до висловлювання Бернара Дебре, гормони відмиратимуть, залишаться тільки жіночі і злі гормони.

**Висновки.** Таким чином, між нейропластичністю і гендерним вихованням, пізнанням гендерних теорій – тим більше в дитячому віці – існує зв'язок, існує вплив гендерної когнітивності на мозок людини. Негативна або позитивна це сторона впливу – це вже питання змісту когнітивних вправ, а факт ефективності технології когнітивного гендерного впливу на формування мозку підтверджений лікарями і вченими-медиками. Отже, ми бачимо, що формування традиційних ролей і стилів когнітивної – ефект навчання і поведінки, що впливають на мозок людини, з іншого боку, є спроби зробити те ж саме через впровадження в когнітивно-поведінковій формі з гендерною теорією і створенням нової формації людей під назвою «homo»-усереднена людина; нарешті, схожість цих стратегій полягає також в тому, що гендер розуміється і вивчається не статично, як даність, анатомічно (стать і мозок) обумовлена, а в процесі, в динаміці становлення і розвитку, закріплення поведінкою. На жаль, відкриття нейропластичності, спрямовані на відновлення здоров'я, владою використовуються в цілях контролю над людьми, маніпуляції людьми, соціо-біологічними експериментами над людьми, через що гендерна теорія може бути скоро віднесена до категорії біонебезпечної, особливо якщо експеримент над дітьми закінчиться деформацією особи на нейро- і біо- рівнях.

Ідея нейропластичності мозку і концепт конструювання гендера як два боку виховання гендера затверджують рівноцінність соціобіологічного і соціокультурного напрямів. Детермінантом не виступає жоден з них. Для нашого дослідження актуальні дві концепції: нейропластичності і «мозку, що відчуває», для розуміння конструювання гендерної ролі «андроїгінної статі», де жінка відчуває як жінка і виховує дітей, а мислить як чоловік - працює, робить кар'єру, утримує сім'ю і дітей.

#### **БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:**

1. Дойдж Н. Пластичность мозга: Потрясающие факты о том, как мысли способны менять структуру и функции нашего мозга [Электронный ресурс] / Н. Дойдж. – М.: Эксмо, 2011. – 544 с. – Режим доступа: [http://loveread.ws/read\\_book.php?id=44682@p=1](http://loveread.ws/read_book.php?id=44682@p=1) (дата обращения: 20.04.2015). – Название с экрана.м
2. Клецина И. С. Гендерная социализация. Учебное пособие / И. С. Клецина – СПб., 1998.
3. Медина Дж. Правила мозга. Что стоит знать о мозге вам и вашим детям [Текст] / Медина Дж. — М.: Манн, Иванов и Фербер – 2014.
4. Франция: США приказали делать из детей геев [Электронный ресурс]. – Режим

доступа: <http://dobriy-eekh.livejournal.com/365401.html> (дата обращения: 20.04.2015). – Название с экрана.

5. Effrayé par «la théorie du genre», Bernard Debré prédit la création «d'êtres psychologiquement diminués» [Electronic resource]. – Access mode: <http://lelab.europel.fr/effraye-par-la-theorie-du-genre-bernard-debre-predit-la-creation-d-etres-psychologiquement-diminues-10363> (дата обращения: 20.04.2015). – Название с экрана.

#### REFERENCES:

1. Doidge N. Plasticnost' mozga: Potryasaushie facti o tom, kak misli sposobni menyat' strukturu i funkciu nashego mozga [Brain Plasticity: Stunning facts about how thoughts can change the structure and function of our brains] [Electronic resource] – М.: Exmo, 2011. – 544 p. – Access mode: [http://loveread.ws/read\\_book.php?id=44682@p=1](http://loveread.ws/read_book.php?id=44682@p=1)

2. Kleczhina I. S. Gendernaja soczhializachija. Uchebnoe posobie [Gender socialization. Textbook] – SPb., 1998.

3. Medina J. Pravila mozga. Chto stoit znat' o mozge vam i vashim detiam [Brain Rules. Things to know about the brain you and your children] — М.: Mann, Ivanov i Ferber, 2014.

4. Frantsiya: SShA prikazali delat' iz detey geev [France: US ordered to make child gay] [Electronic resource]. – Access mode: <http://dobriy-eekh.livejournal.com/365401.html>

5. Effrayé par «la théorie du genre», Bernard Debré prédit la création «d'êtres psychologiquement diminués» [Electronic resource]. – Access mode: <http://lelab.europel.fr/effraye-par-la-theorie-du-genre-bernard-debre-predit-la-creation-d-etres-psychologiquement-diminues-10363>

**Чуйкова Е. В.**, кандидат философських наук, доцент кафедри філософії і біоетики Одеського національного медичного університету (Одеса, Україна), E-mail: [mallena07@inbox.ru](mailto:mallena07@inbox.ru)

**Гендерное воспитание и нейропластичность. (Участие медиков в гендерной дискуссии из-за бионебезопасности «theorie du genre» на примере Бернара Дебре).**

*Аннотация.* Традиционные бинарные оппозиции: эмоция или ум, мужчина или женщина на проходят деконструкцию в современном мире из-за гендерной теории. Социальный пол следует рассматривать не как данность, а как процесс социокультурного воспитания, которое отвечает идее процесса развития нейронов через образование и поведение. Идея нейропластичности возникает из медицинского опыта когнитивного лечения. Процесс учебы и поведенческого закрепления основан на нейропластичности как технологии развития новых паттернов, нейронных связей любого содержания - традиции или гендера. Трансдисциплинарная методика позволяет устанавливать смысловые связи между медициной и социальной философией, гендерной теорией.

*Ключевые слова:* трансдисциплинарный метод, нейропластичность, гендер, бионебезопасность, философия, медицина.

**Chuikova E.**, PhD in philosophical sciences, associate professor of the department of philosophy and bioethics of the Odessa National Medical University (Odessa, Ukraine), E-mail: [mallena07@inbox.ru](mailto:mallena07@inbox.ru)

**Gender education and neuroplasticion. (Participating of physicians in a gender discussion from biounsafety «theorie du genre» on the example of Bernard Debre).**

*Abstract.* Traditional binary oppositions: emotion or mind, a man or woman pass deconstruction in the modern world from a gender theory. Social sex it is necessary to examine as not given, but as process of sociocultural education that answers the idea of process of development of neurons through studies and behavior. The idea of neuroplasticion arises out of medical experience of cognition treatment. The process of studies and behavior fixing is based on neuroplasticion as technologies of development of new pattern, neuron connections of any maintenance are traditions or gender. Transdisciplinary methodology allows to set discursive copulas between medicine and social philosophy, gender theory.

*Key words:* transdisciplinary method, neuroplasticion, gender, biounsafety, philosophy, medicine.